

geologiske i samme Skala har ikke kunnet tilfredsstille de moderne Krav om topografisk Kendskab til den nævnte Stats Landomraade. Endvidere var Navnene trykt med den gamle tyrkiske Skrift og vanskelige at tyde for Ikke-Filologer.

Det er derfor meget værdifuldt, at der nu er udkommet et nyt i relativt stor Maalestok med en ganske stor Rigdom af Detailler. Alle vigtigere Stednavne er medtaget, ikke blot Navne paa Byer og Landsbyer, men administrative Betegnelser og et stort Antal Navne paa Bjerge, Floder, Søer o. s. v.

Kortet indeholder 35 Signaturer navnlig for Bebyggelsesenheder, Trafikveje og administrerer Grænser. Af Vigtighed er det, at man faar en Angivelse af Skov- og Kratarealet, og at man her for første Gang faar et Terrainlinjekort. Højdekurverne er tegnet med 100 m's Æquidistance, og selv om man ikke kan forvente nogen stor Detailrigdom, dels paa Grund af Maalestoksforholdet og dels paa Grund af Opmaalingens Karakter, faar man dog et langt mere detailleret Billede af Tyrkiets Reliefforhold, end man hidtil har haft. Fremstillingsformen minder meget om det Kort over Albanien, som Gesellschaft für Erdkunde zu Berlin udgav i 1928, og som var udarbejdet under Ledelse af Dr. Herbert Louis paa Foranledning af den albanske Regering, og ud fra dette kan Interesserede danne sig et Begreb om, hvad det nye Kort kan yde.

Niels Nielsen.

Günther Neufeldt: Ripen und Esbjerg, die Haupthäfen der cimbrischen Westküste. Schriften des geographischen Instituts der, Universität Kiel. Bd. VII, Heft 1. Kiel 1937. 23×16 cm. 13 Fig. 10 Tavler, 131 S.

Den foreliggende Monografi over den tidligere og den nuværende største Havn paa Jyllands Vestkyst er efter sit Anlæg en bebyggelsesgeografisk Undersøgelse, og af de 118 Tekstsider er ca. 30 helliget den historisk-topografiske Beskrivelse af de to Byer. Ud fra dette kommer Forf. ganske naturligt ind paa Ribes og Esbjergs rent erhvervsmæssige Udvikling, som han bringer en i det store og hele god Oversigt over. Af særlig Interesse i det sidste Afsnit: „Vergleichende Betrachtung der Hafenstädte der cimbrischen Westküste“, hvor han foruden de to Byer, der udgør Bogens Hovedemne, kommer ind paa forskellige Ting vedrørende de øvrige Vestkysthavne og endogsaa deri indbefatter en Omtale af de nordligste Strækninger som f. Eks. Hirtshals og Skagen.

Den største Del af Bogen er helliget Ribe. Ved Forklaringen af denne gamle Havnebys Tilbagegang fremhæver Forfatteren særligt

Aaens Tilsanding samt Marskdannelsen udfør Kysten, og uden Tvivl tillægger han disse to Faktorer for stor Betydning for den Udvikling, Byen har gennemgaaet. Ganske vist omtaler han ogsaa de andre Aarsager, der har været medvirkende, saaledes som Handelsvejenes ændrede Forløb, men kommer f. Eks. ikke ind paa de rent toldpolitiske Forhold, som dog spiller en stor Rolle.

Forfatteren har med stor Grundighed sat sig ind i den forhaandenværende Litteratur samt en stor Del utrykte Kilder; herom vidner den 13 Sider lange Litteraturfortegnelse, der dog uden Skade kunde være forkortet betydeligt, da den foruden de virkelige betydelige Arbejder vedrørende det omhandlede Emne ogsaa medtager en stor Del uvæsentlige. Man faar det Indtryk, at Forf. har villet give en ret udtømmende Bibliografi over de omhandlede Egne, men hans Benyttelse af de optegnede Arbejder lader undertiden en Del tilbage at ønske.

Ligeledes har Forfatteren ikke altid udvist tilstrækkelig Kritik overfor de Oplysninger, han har faaet fat paa. Det vil saaledes sikkert overraske de danske Læsere at erfare (S. 115), at „den danske Regering vil tværs gennem Jylland anlægge en Kanal, som det vil tage 10 Aar at bygge, og som vil komme til at koste 100 Mill. Kroner“. Oplysningen stammer fra „Die Flagge“ og hentyder sikkert til Kaptajn Nellesens løst skitserede Plan fra 1935. Heller ikke helt overensstemmende med de faktiske Forhold er det, naar Forf. (S. 106) meddeler, at Varde fra Tiden omkring 1670 havde en Opblomstringsperiode paa Grund af en betydelig Kvægudførsel til England.

Bogen giver mange interessante Oplysninger, og man maa sige, at den ialt giver en god Oversigt over Udviklingen af de to Byer og af Havneforholdene paa Jyllands Vestkyst.

N. H. Jacobsen.

Das Wasserwesen an der schleswig-holsteinischen Nordseeküste, efter Professor Müllers Manuskript bearbejdet af Dr.-Ing. O. Fischer. 19×28 cm. Dietrich Reimer, Berlin.

II. Del, Bd. 1: Allgemeines, Berlin 1938. (218 S., Tekstafb. og 1 Kortbilag).

Bd. 6: Föhr. Berlin 1937. (327 S., 58 Tekstafb. og 5 Kortbilag).

Bd. 7: Sylt. Berlin 1938. (304 S., 60 Tekstafb. og 5 Kortbilag).

Med disse tre Bind afsluttes det imponerende Arbejde om de nordfrisiske Øer, hvis første seks Bind omtales i „Geografisk Tidsskrift“ 1937, S. 166—170. De afsluttende Bind følger i hele Anlægget ganske de tidligere og bringer som disse en Rigdom af Oplysninger af almen Interesse, trods det mere specielle Emne, de omhandler.